

**Pani
Martyna Nakonieczny
Radna Województwa Opolskiego**

Szanowna Pani Radna,

odpowiadając na interpelację złożoną w dniu 31 marca 2026 r. dotyczącą cyt.: „w związku z obradami Konwentu Marszałków oraz Zespołu do spraw ustawy o samorządzie wojewódzkim proszę o informację: Jakie konkretne ustalenia zapadły podczas spotkań, czy sporządzono rekomendacje lub stanowiska oraz proszę o udostępnienie tych ustaleń” załączam informację podsumowującą I Posiedzenie Konwentu Marszałków Województw RP, które odbyło się w dniach 25–27 marca 2026 roku oraz przyjęte przez Konwent Marszałków Województw RP stanowiska.

Jednocześnie informuję, iż pismem z dnia 8 kwietnia 2026 r. zwrócono się do Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej o informację, na jakim obecnie etapie znajdują się prace Zespołu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej ds. przeglądu ustawy o samorządzie województwa. W załączeniu przekazuję otrzymane pismo w sprawie.

Z poważaniem

Marszałek Województwa Opolskiego

Szymon Ogłaza

- Zał. nr 1 - Informacja podsumowująca I Posiedzenie Konwentu Marszałków Województw RP w dniach 25–27 marca 2026 roku;
- Zał. nr 2 - Stanowisko nr 1 Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie roli samorządów województw w przygotowaniu, negocjacjach i wdrażaniu Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego dla Polski na lata 2028-2034;
- Zał. nr 3- Stanowisko nr 2 Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie niewystarczającej wysokości środków Funduszu Pracy na 2026 r.;
- Zał. nr 4 -Stanowisko nr 3 Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie pomocy technicznej programów regionalnych jako wsparcia wdrażania funduszy UE;
- Zał. nr 5 -Stanowisko nr 4 Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie zmian legislacyjnych dotyczących możliwości sądowej weryfikacji ustaleń audytowych wobec województwa, pełniącego jednocześnie funkcję beneficjenta i instytucji zarządzającej w ramach programów regionalnych;

- Zał. nr 6 - Stanowisko nr 5 Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie uwzględnienia województw w podziale rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego;
- Zał. nr 7- Pismo Dyrektora Biura Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie prac Zespołu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej ds. przeglądu ustawy o samorządzie województwa.

I Posiedzenie Konwentu Marszałków Województw RP odbyło się w dniach 25–27 marca 2026 roku w miejscowości Podlesie. Wydarzenie to zainaugurowało półroczne przewodnictwo Województwa Opolskiego w pracach Konwentu.

Wybór lokalizacji w gminie Głucholazy miał wymiar symboliczny – marszałkowie spotkali się na terenach dotkniętych powodzią, aby podziękować za międzyregionalną solidarność i omówić efekty dotychczasowej pomocy.

Obrady rozpoczęły się od tematów związanych z programowaniem i wdrażaniem funduszy unijnych w kolejnej perspektywie. Obecna na Konwencie **Minister Funduszy i Polityki Regionalnej Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz** informowała, że naszą przyszłość tak trzeba zaplanować, żeby około pół biliona złotych pieniędzy europejskich, jakie będziemy mieli do dyspozycji w perspektywie lat 2028-2034 zainwestować tam, gdzie są najbardziej potrzebne i w sposób, w jaki powinny być inwestowane.

Z puli około **500 mld zł** rząd zadeklarował, że **44% tych środków** będzie zarządzane bezpośrednio na poziomie urzędów marszałkowskich. Kluczowym dokumentem będzie **Plan Partnerstwa Krajowego i Regionalnego**, w którym zostanie zawarta całość reform realizowanych na poziomie centralnym. Zespół do pracy nad PPKR ma wypracować m.in. wielkość kopert 16 województw. Rząd musi przyjąć dokument do połowy 2027.

Minister Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz informowała, że rząd wkrótce przyjmie strategię rozwoju Polski na najbliższe 10 lat i przyszłe rozwiązania unijne mają być wypracowane właśnie na jej podstawie.

Wśród celów strategii mamy przede wszystkim demografię, konkurencyjność gospodarki, która musi pójść w stronę innowacji oraz bezpieczeństwo – od tego militarne do bezpieczeństwa dnia codziennego, jak choćby bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

W obradach Konwentu Marszałków uczestniczył również **Minister Rolnictwa Stefan Krajewski**, który podkreślił ważną rolę regionów w programowaniu wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w ramach Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego 2028-2034.

Minister zapowiedział, że środki przeznaczone z PPKR na rozwój obszarów wiejskich powinny wynieść nie mniej niż **50 mld 158 mln euro**, tj. co najmniej tyle ile wynosi udział ludności wiejskiej w ludności ogółem w kraju.

Jak wymieniał, powinny to być przede wszystkim dedykowane instrumenty wsparcia rozwoju obszarów wiejskich finansowane ze środków rural target, wspierające konkurencyjność i transformację energetyczną oraz rozwój infrastruktury na obszarach wiejskich, interwencje wspierające dochody rolników finansowane ze środków na Wspólną Politykę Rolną, instrumenty wsparcia rozwoju województw, w tym również obszarów wiejskich oraz krajowe instrumenty wsparcia realizowane w ramach polityki spójności.

Kolejnym tematem omawianym podczas Konwentu Marszałków były zagrożenia hybrydowe i wojenne w ujęciu regionalnym. **General Radosław Kujawa, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów** w swoim wystąpieniu skupił się na współczesnych wyzwaniach w obszarze stabilności regionów. Jednocześnie podkreślił, że kluczowa walka o bezpieczeństwo toczy się obecnie w sferze informacyjnej. Wskazał, że samorzady muszą być przygotowane na odpieranie dezinformacji, która ma na celu destabilizację nastrojów społecznych na poziomie lokalnym. Zwrócił także uwagę, że marszałkowie jako gospodarze regionów muszą ściśle współpracować ze służbami, aby skutecznie reagować na incydenty naruszające bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej.

Choć nie osobiście, ale on-line gościem marszałków był **sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Stanisław Bukowiec**. Poruszył ważny temat publicznego transportu zbiorowego w kontekście zmiany przepisów, która ma skutkować nałożeniem nowych obowiązków na marszałków.

Marszałek ma koordynować cały transport publiczny w regionie, łącząc przewozy kolejowe z autobusowymi (zarówno publicznymi, jak i komercyjnymi). Marszałkowie przejmą obsługę Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, co ma pozwolić na realną walkę z wykluczeniem komunikacyjnym.

Zdaniem ministra obecny system nie jest do końca funkcjonalny, nie do końca odpowiada potrzebom. Stąd propozycja, by marszałkowie stali się integratorami nowego systemu. Będą na to przeznaczone odpowiednie środki, wyliczone wg określonego algorytmu. Jednocześnie Stanisław Bukowiec nie ukrywał, że jest to trudny projekt, bo przewiduje nowatorskie do tej pory rozwiązania. **Marszałek Szymon Oglaza** potwierdzał, że planowane zmiany daje możliwość rzeczywistego wpływu na organizację transportu zbiorowego w regionach i trzeba zrobić wszystko, by jak najszybciej wprowadzić je w życie.

Z kolei o inicjatywie budowy drogi S15 mówił na konwencji pomysłodawca tej inicjatywy **marszałek województwa kujawsko - pomorskiego Piotr Całbecki**. Marszałkowie postulują stworzenie nowego korytarza transportowego – tzw. **"Via Copernicana"**:

Trasa ma połączyć **Olsztyn, Toruń i Opole**, przechodząc przez cztery województwa i ponad 80 gmin. Inwestycja ma zapobiec marginalizacji średnich miast.

9 marca w Toruniu marszałkowie województw warmińsko-mazurskiego, kujawsko - pomorskiego, wielkopolskiego oraz opolskiego podpisali wspólny apel do rządu RP o podjęcie działań zmierzających do połączenia spójnym korytarzem transportowym północnej i południowej części kraju drogą ekspresową. Zaapelowali także, by to działanie uwzględnić w krajowych dokumentach strategicznych i planistycznych dotyczących rozwoju infrastruktury drogowej.

Pierwsze spotkanie Konwentu Marszałków Województw RP pod przewodnictwem Województwa Opolskiego zakończyło się przyjęciem kilku stanowisk w ważnych dla regionów sprawach.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

STANOWISKO NR 1

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 3 marca 2026 roku

w sprawie roli samorządów województw w przygotowaniu, negocjacjach i wdrażaniu Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego dla Polski na lata 2028-2034

Konwent Marszałków Województw RP, w związku z rozpoczęciem przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej prac nad Planem Partnerstwa Krajowego i Regionalnego dla Polski 2028-2034 (dalej: PPKR dla Polski 2028-2034), przyjmuje zaproszenie ze strony Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej do udziału samorządów województw w tym procesie.

W opinii Konwentu Marszałków Województw RP kluczowym czynnikiem osiągnięcia sukcesu przez PPKR dla Polski 2028-2034 będzie zawarte już w tytule Planu partnerstwo władz krajowych oraz regionalnych. Konwent Marszałków Województw RP wyraża przekonanie, że tylko współpraca z samorządami województw umożliwi osiągnięcie satysfakcjonujących dla Polski i polskich regionów ustaleń budżetowych Wieloletnich Ram Finansowych UE 2028-2034.

Jednocześnie Konwent Marszałków Województw RP podkreśla, że aktualne pozostają postulaty samorządów województw dotyczące Wieloletnich Ram Finansowych UE 2028-2034, dotychczas przedstawione przez Związek Województw RP, wyrażone w szczególności w:

- stanowisku Konwentu Marszałków Województw RP nr 8 z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych Unii Europejskiej po 2027 roku,
- stanowisku Konwentu Marszałków Województw RP nr 16 z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej Wieloletnich Ram Finansowych Unii Europejskiej na lata 2028-2034,
- stanowisku Zarządu Związku Województw RP z dnia 4 września 2025 r. w sprawie roli regionów we wdrażaniu Wieloletnich Ram Finansowych Unii Europejskiej po 2027 roku,
- stanowisku Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw RP z dnia 26 listopada 2025 r. w sprawie propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej Wieloletnich Ram Finansowych Unii Europejskiej na lata 2028-2034.

Konwent Marszałków Województw RP przypomina, że wspólna Deklaracja popierająca kluczową rolę regionów w polityce spójności UE, podpisana przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Prezesa Zarządu Związku Województw RP w dniu 16 kwietnia 2025 r., zawiera zobowiązanie do zagwarantowania silnej i realnej roli regionów w formułowaniu i realizacji PPKR dla Polski 2028-2034, a także zachowania niezależności zarządczej regionów, niezależnie od przyszłych szczegółowych propozycji legislacyjnych KE. Deklaracja potwierdza również,

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

że „zachowanie i rozwój istniejących struktur zarządzania na poziomie regionalnym to nie tylko kontynuacja sprawdzonych dobrych praktyk, ale również gwarancja skuteczności działań polityki spójności w przyszłości”.

Biorąc powyższe pod uwagę, Konwent Marszałków Województw RP oczekuje jednoznacznego potwierdzenia przez Rząd RP, że samorzady województw zachowają podmiotową i koordynacyjną rolę w programowaniu i wdrażaniu nowej Polityki Spójności.

Konwent Marszałków Województw RP podkreśla, że regiony są tłumaczami i ambasadorami polityki europejskiej, budując dla niej społeczne poparcie i zrozumienie na poziomie lokalnym. Jest to tym ważniejsze, że coraz częściej i silniej w debacie politycznej podważany jest sens europejskiej integracji i polskiego członkostwa w Unii Europejskiej. To samorzady województw, na poziomie regionalnym, włączają w realizację Polityki Spójności szeroki katalog interesariuszy – lokalne samorzady terytorialne, partnerów społecznych, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe czy środowisko akademickie. Ewentualne osłabienie roli regionów spowoduje w konsekwencji wyraźne zmniejszenie poziomu zaangażowania interesariuszy w realizację celów rozwojowych UE. Polska nie może sobie na to pozwolić – szczególnie obecnie, w niestabilnych geopolitycznie czasach. Zamiast osłabiać dotychczasowe struktury Polityki Spójności – powinniśmy je wspólnie wzmacniać i decentralizować.

W opinii Konwentu Marszałków Województw RP punktem wyjścia do prac nad PPKR dla Polski 2028-2034 są następujące warunki:

1. Potwierdzenie uwzględnienia w PPKR dla Polski 2028-2034 16 rozdziałów regionalnych, tworzonych i realizowanych przez samorzady województw, zawierających interwencję strategiczną uwzględniającą wyzwania i potrzeby regionalne. Jeden dokument programowy dla Polski nie może stać się pretekstem do centralizacji interwencji. Wręcz przeciwnie, jest to wyjątkowa możliwość pełnej terytorializacji polityk publicznych finansowanych ze środków unijnych i dostosowania ich do specyficznych regionalnych potrzeb.
2. Warunkiem terytorializacji PPKR dla Polski 2028-2034 jest odpowiednia decentralizacja finansowa. Punktem wyjścia do dialogu jest zachowanie dotychczasowego udziału puli zarządzanej regionalnie w Polityce Spójności, tj. 44%. Konwent Marszałków Województw RP uznaje to za poziom minimalny i apeluje, by ambicją Rządu RP był jak najwyższy poziom decentralizacji. Optymalnym rozwiązaniem byłoby skierowanie do zarządzania regionalnego minimum 44% całej alokacji PPKR dla Polski 2028-2034, w której to kwocie zawierać się będą środki rozwojowe i środki w ramach mechanizmu elastyczności proponowane do skierowania na obszary wiejskie.
3. Utrzymanie przez zarządy województw funkcji pełnoprawnych Instytucji Zarządzających, które współpracują w tej roli z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Komisją Europejską. Oznacza to nie tylko odpowiedzialność za programowanie i realizację rozdziału regionalnego, ale także udział w negocjacjach PPKR dla Polski 2028-2034 z Komisją Europejską. Pozycjonowanie zarządów województw w regionalnym wymiarze polityki

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

spójności powinno mieć nadal umocowanie w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

4. Rozwój obszarów wiejskich jest ważnym elementem PPKR dla Polski 2028-2034 i w opinii Konwentu Marszałków Województw RP powinien być programowany i realizowany w rozdziałach regionalnych, co jest rozwiązaniem gwarantującym odpowiednie wsparcie dla terenów wiejskich z uwzględnieniem ich różnicowań regionalnych, specyficznych wyzwań rozwojowych, a jednocześnie ze świadomością miejsca, jakie obszary wiejskie zajmują w polityce kierowanej do całego regionu. Tylko w ten sposób, analogicznie jak przy wspieraniu obszarów wiejskich w ramach polityki spójności w obecnej perspektywie, uzyskamy kompleksowość wsparcia uwzględniającego powiązania funkcjonalne różnych obszarów.

Konwent Marszałków Województw RP podkreśla, że w ciągu 25 lat od kluczowej reformy administracyjnej kraju, ustanawiającej samorządy województw, zbudowana została unikatowa siła regionalna, która profesjonalnie zarządza środkami publicznymi i prowadzi ciągły dialog rozwojowy z interesariuszami. Nie byłoby to możliwe bez wsparcia środków UE. Polityka Spójności przyczyniła się w Polsce do wzmocnienia struktur samorządowych i rozwoju planowania strategicznego.

W opinii Konwentu Marszałków Województw RP nie można dopuścić do sytuacji, w której ta sama Polityka Spójności osłabi ten proces. Konwent Marszałków Województw RP wyraża jednak przekonanie, że tak się nie stanie i deklaruje aktywną współpracę z Rządem RP, zmierzającą do pogłębienia idei decentralizacji unijnego budżetu w perspektywie 2028-2034.

**Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP**

Szymon Ogłaza

Stanowisko otrzymują:

1. Pan Donald Tusk – Prezes Rady Ministrów,
2. Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – Minister Funduszy i Polityki Regionalnej.

Do wiadomości:

3. Pani Ursula von der Leyen – Przewodnicząca Komisji Europejskiej,
4. Pan Raffaele Fitto – Wiceprzewodniczący ds. spójności i reform, Komisja Europejska,
5. Pan Piotr Serafin – Komisarz ds. budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych, Komisja Europejska.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

STANOWISKO NR 2

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 3 marca 2026 roku

w sprawie niewystarczającej wysokości środków Funduszu Pracy na 2026 r.

Konwent Marszałków wyraża głębokie zaniepokojenie, iż ustawa budżetowa na 2026 r. z dnia 9 stycznia 2026 r. (Dz.U. poz. 62) zakłada znaczne obniżenie środków Funduszu Pracy na realizację zadań powiatowych urzędów pracy związanych z udzieleniem form wsparcia dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo oraz pracodawców w celu minimalizacji zjawiska bierności zawodowej oraz zapewnienia kadr dla rozwoju gospodarki.

Pomimo ponawianych w ostatnim okresie apeli środowisk samorządowych o podjęcie dialogu na temat konieczności zwiększenia środków Funduszu Pracy, zostały one utrzymane na poziomie 2,15 mld zł, co oznacza ich redukcję o ponad 40% w stosunku do roku 2025, w którym na realizację programów aktywizacyjnych przeznaczono 3,65 mld zł.

W zaplanowanej kwocie uwzględniono środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w wysokości 1,07 mld zł, co w praktyce oznacza, że środki Funduszu Pracy dostępne na działania niewspółfinansowane z EFS+ oraz na wsparcie osób niekwalifikujących się do projektów unijnych ograniczają się do kwoty 1,08 mld zł. Ponadto, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz.U. z 2025 r. poz. 620, ze zm.), część środków Funduszu Pracy na 2026 r. jest zakontraktowana na kontynuację umów i zadań wieloletnich, co dodatkowo zmniejsza liczbę osób kierowanych na formy aktywizacji w bieżącym roku.

Tak głęboka redukcja finansowania może mieć konsekwencje wykraczające poza sektor publicznych służb zatrudnienia, w szczególności w postaci:

- a) spowolnienia aktywizacji osób pozostających poza rynkiem pracy,
- b) ograniczenia wsparcia dla pracodawców, zwłaszcza MŚP,
- c) obniżenia efektywności interwencji rynku pracy w regionach o niskim popycie na pracę,
- d) osłabienia zdolności do przeciwdziałania dezaktywizacji zawodowej wynikającej z procesów demograficznych.

Znacząco ograniczona zostanie liczba osób objętych wsparciem w kluczowych formach aktywizacji, takich jak szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje, staże dla osób młodych oraz powracających na rynek pracy, prace interwencyjne i roboty publiczne, a także dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacje dla pracodawców tworzących nowe miejsca pracy.

Jednocześnie, obniżenie środków Funduszu Pracy do wskazanego poziomu,

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

uniemożliwi pełną realizację wymogów nowej ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia, która przewiduje m.in. szereg nowych zadań i form wsparcia oraz podwyższenie kwot refundacji kosztów tworzenia miejsc pracy, zwiększenie wysokości stypendiów stażowych i szkoleniowych oraz rozszerzenie zakresu działań aktywizacyjnych na osoby bierne zawodowo.

Zmniejszenie środków finansowych może też osłabić lokalne rynki pracy w powiatach o względnie niskim potencjale gospodarczym.

Skutki te są już odczuwalne przez osoby oraz pracodawców korzystających ze wsparcia powiatowych urzędów pracy, zwłaszcza że ograniczenie finansowania następuje w okresie pogarszającej się sytuacji na rynku pracy. W ostatnim czasie odnotowano spadek liczby zgłaszanych ofert pracy (o 37,9%), wzrost zgłaszanych i dokonywanych zwolnień (więcej odpowiednio o 161,6% i 9,3%), wzrost stopy bezrobocia z 5,1% w grudniu 2024 r. do 5,7% w analogicznym miesiącu 2025 r. przy jednoczesnym wzroście udziału osób bezrobotnych do 30 roku życia (grudzień 2024 – 23,9%, grudzień 2025 – 24,5%).

W związku z powyższym w celu:

- zapewnienia powiatom możliwości realizacji programów aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy i biernych zawodowo, niezbędnych do reagowania na pogarszające się uwarunkowania rynku pracy,
- zabezpieczenia środków umożliwiających realizację skutecznej polityki rynku pracy, w tym efektywnego udzielania nowych form pomocy przewidzianych ustawą o rynku pracy i służbach zatrudnienia,
- zapewnienia realizacji Planu Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia na lata 2025 – 2027,
- zapewnienia realizacji Strategii Rozwoju Kraju (projekt), która zakłada finansowe, organizacyjne i szkoleniowe wzmocnienie publicznych służb zatrudnienia,

Konwent Marszałków postuluje zwiększenie środków Funduszu Pracy, co najmniej do poziomu odpowiadającego wysokości środków zaplanowanych na rok 2025.

Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP

Szymon Ogłaza

Stanowisko otrzymują:

1. Pan Donald Tusk – Prezes Rady Ministrów
2. Pan Andrzej Domański - Minister Finansów i Gospodarki
3. Pani Agnieszka Dziemianowicz-Bąk - Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

STANOWISKO NR 3

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 26 marca 2026 roku

w sprawie pomocy technicznej programów regionalnych jako wsparcia wdrażania funduszy UE

Marszałkowie Województw zwracają się z prośbą o podjęcie zdecydowanych działań wspierających, zmierzających do zapewnienia wystarczającej **alokacji pomocy technicznej (dalej: PT) w perspektywie 2021-2027 oraz informacji w zakresie kształtu systemu wdrażania pomocy technicznej w kraju w perspektywie 2028-2034.**

Zgodnie z Umową Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce w rozliczeniach projektów finansowanych z pomocy technicznej w całym kraju stosuje się system oparty o koszty rzeczywiste. System ten został zbudowany na podstawie wieloletnich doświadczeń wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy na poziomie krajowym i regionalnym i dotychczas pozwalał na ich efektywne wsparcie w procesie wydatkowania i rozliczania funduszy.

System oparto na rozdzieleniu PT na poziomie krajowym i regionalnym wraz z wyznaczeniem linii demarkacyjnej określającej zadania poszczególnych instytucji oraz uśrednieniu/ ustandaryzowaniu wskaźnika, służącego do wyznaczania alokacji PT we wszystkich programach.

Od perspektywy 2007-2013, podkreślano w kontaktach z KE i ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego w danym okresie, że uśredniony poziom 4% alokacji programu przeznaczony na PT nie do końca sprawdzał się w przypadku programów o niższej alokacji. Doświadczenia poprzednich perspektyw wskazują, że część województw mogła sfinansować z PT wyłącznie podstawowe koszty obsługi funduszy i musiała bardzo ostrożnie gospodarować środkami, co uniemożliwiało m.in. odpowiednie motywowanie pracowników czy też zatrzymanie odpływu najbardziej doświadczonej kadry, natomiast województwa z dużą alokacją mogły finansować dodatkowe, ambitne działania wspierające beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu, takie jak np. project pipeline czy też realizować wsparcie kierowane do partnerów programu. Z drugiej strony wyższa alokacja nie oznacza automatycznie, że można wygenerować duże oszczędności, ponieważ liczba naborów oraz

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

kontroli administracyjnych do przeprowadzenia jest proporcjonalnie większa.

Problemy z wielkością alokacji PT wypuklił okres po pandemii COVID-19. W części województw zamknięcie perspektywy 2014-2020 udało się wyłącznie dzięki zwiększeniu środków PT z tytułu nadkontraktacji i elastyczności, po uzyskaniu dodatkowej puli środków w ramach wsparcia pandemii COVID-19 (PT REACT-EU) oraz dzięki długo utrzymującemu się wysokiemu kursowi euro. Pozwoliło to częściowo finansować ze środków perspektywy 2014-2020 proces przygotowania i uruchomienia programu w perspektywie 2021-2027, co z kolei przesunęło moment uruchomienia alokacji PT z perspektywy 2021-2027.

Środki, które regionalne IZ i IP miały do dyspozycji w perspektywie 2014-2020, po uwzględnieniu – w przypadku części województw - dodatkowo pozyskanych środków w ramach REACT-EU oraz z nadkontraktacji / elastyczności, **były wyższe, niż środki dostępne w perspektywie 2021-2027**. Dodatkowo w następstwie pandemii wystąpił **duży wzrost kosztów / wydatków w wyniku wzrostu cen produktów i usług**. Alokacja jest również niższa w wyniku znacznie niższego aktualnie kursu euro. Wszystkie te czynniki sprawiły, że w perspektywie 2014-2020 alokacja PT pozwoliła na finansowanie zadań IZ i IP w regionach – w przypadku województw o najmniejszej alokacji – przez okres prawie dwukrotnie dłuższy, niż obecnie. Należy podkreślić, że z uwagi na spodziewany deficyt środków obecnej perspektywy, regiony już teraz podejmują działania mające na celu „oszczędzanie” alokacji PT, tj. **przejęcie części kosztów przez budżety województw. Działania te obejmują np. obniżanie poziomu dofinansowania z funduszy w projektach PT (zwiększenie % wkładu własnego), przesuwanie finansowania części etatów do budżetu województwa, bądź finansowanie niektórych kosztów z budżetu województwa**. Szacujemy, że uzyskane w ten sposób oszczędności nie pokryją dostrzegalnego deficytu środków niezbędnych do obsługi bieżącej perspektywy oraz przygotowań do kolejnej.

Tym samym już od 2028 roku w przypadku dużej części województw ciężar finansowania funkcjonowania IZ i IP **spadnie ostatecznie na budżet województw, które już ponoszą ogromny koszt trwających i rozpoczynających się przedsięwzięć wieloletnich, angażujących środki własne województw**. Proponowane przez MFiPR rozwiązanie dla perspektywy 2021-2027, tj. uruchomienie finansowania na podstawie art. 37 rozporządzenia ogólnego (finansowanie niepowiązane z kosztami/FNLC) **jest na tym etapie wdrażania funduszy nierealne** – przede wszystkim ze względu na czas trwania procedury negocjacji / zatwierdzania takich projektów oraz wypłatę środków dopiero po zrealizowaniu pierwszego kamienia milowego (w przypadku IZ FENiKS sam proces negocjacji trwał ponad 2 lata), ograniczenie tematyczne takich projektów (kategoria interwencji 182, spełnienie wymogu „dodatkowości”) oraz brak doświadczenia instytucjonalnego. Kolejną przeszkodą jest

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

konieczność wygospodarowania środków na ten cel w merytorycznych priorytetach programu regionalnego, co ogranicza możliwość rzeczywistego wsparcia regionów, tym bardziej, że zadania w priorytetach merytorycznych są już wysoce zaawansowane w realizacji. Warto przypomnieć, że regiony dokonały zmian programów poprzez przesunięcia m.in. 10 % alokacji na nowe cele szczegółowe, związane m.in. z bezpieczeństwem, technologiami podwójnego zastosowania, mobilnością wojskową, dostępem do wody, odpornością infrastrukturalną oraz rozwojem kompetencji w zakresie reagowania kryzysowego. Wygospodarowanie w programach kolejnych środków, które mogłyby zostać przesunięte na PT (poprzez wykorzystanie mechanizmu FNLC) jest kolejnym wyzwaniem, w niektórych programach wręcz niemożliwym. Powyższe powoduje również zagrożenie w postaci potencjalnych zarzutów politycznych dotyczących pomniejszania ważnych dla regionu działań merytorycznych kosztem pieniędzy „dla urzędników”.

W ostatnim czasie kwestia wyczerpujących się środków na pomoc techniczną została poruszona w rozmowach z Komisją Europejską w 2024 r. przed spotkaniem rocznym w sprawie przeglądu wdrażania programów na poziomie horyzontalnym, a także podczas spotkań rocznych dotyczących programów krajowych i regionalnych. Mimo to, w ramach procedowanych przepisów dotyczących wdrażania funduszy perspektywy 2028-2034 zaproponowano **obniżenie środków PT do poziomu 3% stawki ryczałtowej, co tylko pogłębi problem**. Tym samym wspieramy stanowisko Rządu podczas roboczych konsultacji na posiedzeniu Subgrupy roboczej Rady UE ds. Wieloletnich Ram Finansowych – Plany Partnerstwa Krajowego i Regionalnego w zakresie zwiększenia ryczałtu na pomoc techniczną z inicjatywy państw członkowskich przynajmniej do 5% oraz sprzeciwu wobec utrzymania proponowanego brzmienia art. 13 ust. 3 projektu przepisów regulujących system wdrażania funduszy europejskich na lata 2028-2034 (tj. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Fund for economic, social and territorial cohesion, agriculture and rural, fisheries and maritime, prosperity and security for the period 2028-2034 and amending Regulation (EU) 2023/955 and Regulation (EU, Euratom) 2024/2509), zgodnie z którym środki wydane na pomoc techniczną powinny zostać zwrócone z powodu korekt finansowych lub anulowania zobowiązań. Jednocześnie wydłużenie perspektywy o rok oraz zaangażowanie pracowników w realizowane procesy powoduje konieczność zapewnienia dodatkowych środków na finansowanie obsługi administracyjnej.

Ponadto zwracamy uwagę, że **kwota elastyczności wynosząca 25% alokacji** w ramach Polityki spójności, jest **zdecydowanie za wysoka i stanowi realne obniżenie wartości przyznanych środków**, w praktyce uniemożliwiając poszczególnym państwom członkowskim racjonalne planowanie działań. Nie sposób nie odnieść się do dotychczasowych doświadczeń

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

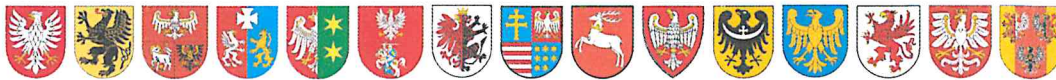
zdobytých podczas wdrażania obecnej perspektywy finansowej, która w swoich założeniach zawiera mniejszą kwotę elastyczności. Trudności związane z przedłużającym się przeglądem śródkresowym, wprowadzone zmiany rozporządzeń i konieczność sprostania nowym wyzwaniom znacząco wpływają na opóźnienie możliwości wydatkowania kwoty elastyczności i znacząco skracają czas na to. W związku z powyższym **wnoskujemy o zmniejszenie kwoty elastyczności do poziomu co najwyżej 10% alokacji**, co pozwoli realizować reformy i inwestycje przyczyniające się do rozwoju regionalnego. Jednocześnie, z uwagi na specyfikę wydatków pomocy technicznej oraz doświadczenie w minionej perspektywie finansowej, w ramach której rezerwa wykonania nie dotyczyła wsparcia ze środków pomocy technicznej, **wnoskujemy o rozważenie niewydziałania kwoty elastyczności dla pomocy technicznej**.

Zwracamy również uwagę na **brak informacji ze strony MFiPR w zakresie planowanego systemu wdrażania funduszy w kraju w perspektywie 2028-2034, a przede wszystkim PT, na linii ministerstwo - regiony**. Brak informacji w tym zakresie wprowadza niepewność w zarządzaniu obecnymi strukturami wdrażania funduszy w regionach, zwłaszcza w obszarze planowania środków finansowych na kolejne lata oraz prowadzenia rzetelnej polityki kadrowej wobec pracowników, którzy z zaangażowaniem od lat wdrażają fundusze w regionach. Perspektywa niewystarczających środków na zapewnienie finansowania potencjału administracyjnego, powoduje obawy pracowników o utrzymanie ich miejsc pracy. Zwracamy uwagę, że obecny kształt instytucjonalny w dużej mierze będzie musiał być utrzymany i finansowany po 2028 roku, ze względu na konieczność zakończenia wdrażania obecnej perspektywy, a tym samym wnosimy o zapewnienie finansowania dla tego zadania. **Wygoszodarowanie środków na ten cel w wysokości kilkudziesięciu milionów PLN rocznie w budżetach każdego z województw może stanowić zbyt duże obciążenie dla części regionów. Oczekujemy również przedstawienia propozycji podziału środków PT w sposób niepolegający na uśrednionej wartości PT, tak aby regiony o niższej alokacji nie były poszkodowane**.

Podsumowując poniżej przedstawiam postulaty Konwentu Marszałków RP:

- I. W odniesieniu do perspektywy 2021-2027 Konwent Marszałków RP wnioskuje o:
  - 1) przekazanie na rzecz programów regionalnych środków z budżetu państwa, zapewniających stabilne finansowanie systemu realizacji programów do końca perspektywy 2021-2027.
- II. W odniesieniu do perspektywy 2028-2034 Konwent Marszałków RP zauważa, że:
  - 1) ponieważ pułap alokacji PT ma być obniżony do poziomu 3% stawki ryczałtowej, należy wspierać stanowisko Polski na posiedzenie Subgrupy roboczej Rady UE ds. Wieloletnich Ram Finansowych – Plany Partnerstwa Krajowego i Regionalnego w zakresie zwiększenia ryczałtu na pomoc techniczną z inicjatywy państw członkowskich

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

przynajmniej do 5%;

- 2) środki wydane na PT nie powinny być zwracane z powodu korekt finansowych lub anulowania zobowiązań w realizowanych projektach (proponowana treść art. 13 ust. 3 projektu przepisów regulujących system wdrażania funduszy europejskich na lata 2028-2034 (tj. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Fund for economic, social and territorial cohesion, agriculture and rural, fisheries and maritime, prosperity and security for the period 2028-2034 and amending Regulation (EU) 2023/955 and Regulation (EU, Euratom) 2024/2509);
- 3) wypłata środków PT jako ryczałt od wydatków certyfikowanych niesie za sobą szereg konsekwencji niekorzystnych i problematycznych, szczególnie w pierwszym okresie wdrażania nowej perspektywy, gdzie należy spodziewać się wysokiego kosztu dostosowawczego do nowych rozwiązań.

Konwent Marszałków RP wnioskuje o przedstawienie informacji w zakresie planowanego systemu realizacji PT w nowej perspektywie 2028-2034 na linii ministerstwo - regiony. Prosimy o informacje nt. koncepcji finansowania systemu wdrażania - w toku rozpoczętych prac nad przygotowaniem Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego na lata 2028-2034.

Przewodniczący

Konwentu Marszałków Województw RP

Szymon Ogłaza

Stanowisko kieruje się do:

- 1) Pana Donalda Tuska – Prezesa Rady Ministrów
- 2) Pani Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz – Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

STANOWISKO NR 4

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 26 marca 2026 roku

w sprawie zmian legislacyjnych dotyczących możliwości sądowej weryfikacji ustaleń audytowych wobec województwa, pełniącego jednocześnie funkcję beneficjenta i instytucji zarządzającej w ramach programów regionalnych

Konwent Marszałków Województw RP w Stanowisku nr 7 z dnia 29 listopada 2024 roku poruszył kwestię zapewnienia możliwości odwołania od ustaleń audytów operacji Instytucji Audytowej (IA) do sądu lub innej niezależnej instytucji, w ramach programów finansowanych z funduszy Polityki Spójności. Zgodnie z zaprezentowanym pisemnie stanowiskiem Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z 14 stycznia 2025 roku zapisy rozporządzenia ogólnego nie przewidują możliwości dokonywania oceny ustaleń IA przez jakąkolwiek instytucję państwa członkowskiego. Skutkiem tego jest dalsza konieczność uznawania przez IZ ostatecznych ustaleń Instytucji Audytowej i w konsekwencji zalecanie beneficjentom zwrotu środków. W tym celu przeprowadzane są kontrole projektów u Beneficjentów, w ramach których IZ powinna potwierdzić ustalenia IA, wydać zalecenia pokontrolne, a w przypadku kwestionowania przez Beneficjenta ustaleń i niedokonania zwrotu środków - wydać decyzję administracyjną. Beneficjenci w przypadku braku zgody z wynikami „następczej” kontroli IZ i zaleceniem zwrotu środków dofinansowania, mają jednak prawną możliwość skorzystania z drogi sądowo-administracyjnej. Są przypadki rozstrzygnięć sądów administracyjnych, przyznających rację Beneficjentom, kwestionujących wystąpienie nieprawidłowości i wynikającą z nich konieczność zwrotu środków, co podważa tym samym ustalenia audytu. W przypadku gdy Beneficjentem projektu jest Województwo, wówczas nie ma możliwości rozstrzygnięcia sądowo-administracyjnego.

Województwa (samorządy województw) w Polsce w perspektywie finansowej UE 2021–2027 pełnią podwójną rolę:

- są instytucjami zarządzającymi programami regionalnymi (IZ),
- są jednocześnie bezpośrednimi beneficjentami środków UE, realizującymi projekty własne o strategicznym znaczeniu regionalnym.

W relacji pomiędzy Zarządem Województwa (pełniącym rolę IZ) a Województwem jako beneficjentem projektu dochodzi do tzw. tożsamości podmiotowej. W sensie prawnym ten

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

sam podmiot reprezentowany przez ten sam organ występuje jako:

- wierzyciel (organ nakładający korektę),
- dłużnik (beneficjent zobowiązany do zwrotu środków).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądów administracyjnych oraz zasadami postępowania administracyjnego organ administracji publicznej nie może wydać decyzji administracyjnej wobec samego siebie. Wynika to z:

- art. 6 KPA (zasada praworządności i działania na podstawie prawa),
- konstrukcji decyzji administracyjnej jako aktu władczego skierowanego do odrębnego podmiotu,
- zasady bezstronności organu administracji.

W konsekwencji nie jest formalnie dopuszczalne wydanie decyzji o zwrocie środków przez IZ przeciwko własnemu województwu. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w projekcie własnym województwa (np. w wyniku wcześniejszego audytu operacji IA projektu własnego województwa) stosowana jest praktyka tzw. autokorekty: pomniejszenie kolejnych wniosków o płatność lub zwrot środków na rachunek programu oraz korekta deklaracji wydatków do KE. Mechanizm ten nie przybiera formy decyzji administracyjnej, co oznacza:

- brak formalnego aktu zaskarżalnego,
- brak możliwości kontroli sądowej,
- brak dwuinstancyjności procedury odwoławczej/skargowej.

Funkcję Instytucji Audytowej w Polsce pełni Szef Krajowej Administracji Skarbowej (KAS). IA nie wydaje decyzji o zwrocie środków wobec województwa, lecz formułuje ustalenia i zalecenia w podsumowaniu audytu, w tym przypadku wobec Beneficjenta - Województwa, zobowiązując IZ – Województwo, do wycofania środków z KE. Na gruncie Rozporządzenia 2021/1060 ustalenia IA mają charakter wiążący dla systemu zarządzania i kontroli, a IZ jest zobowiązana do ich wdrożenia pod rygorem korekt finansowych na poziomie rozliczeń z Komisją Europejską.

W praktyce oznacza to, że Województwo:

- nie ma realnej możliwości odmowy wykonania zaleceń IA,
- nie dysponuje środkiem zaskarżenia wobec ustaleń audytowych,
- nie może skierować sprawy do sądu administracyjnego.

Taki stan może pozostawać w sprzeczności z:

- art. 47 Karty praw podstawowych UE (prawo do skutecznego środka prawnego),
- zasadą efektywnej ochrony sądowej wynikającą z orzecznictwa TSUE,
- zasadą równego traktowania beneficjentów w ramach polityki spójności.

Konwent Marszałków RP postuluje o wprowadzenie zmian legislacyjnych

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

umożliwiających Województwom procedury zaskarżalności ustaleń IA. Przykładowo do *ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027* proponuje się wprowadzić przepis w brzmieniu: „Instytucji Zarządzającej przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na ostateczne ustalenia Instytucji Audytowej w zakresie stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej lub systemowej, jeżeli ustalenia te wywołują skutki finansowe dla programu.”

Skarga miałaby charakter skargi na akt z zakresu administracji publicznej, dotyczący uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa (art. 3 § 2 pkt 4 Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (p.p.s.a.)). W art. 3 p.p.s.a. proponuje się dodać tym samym punkt obejmujący: „ustalenia instytucji audytowej w zakresie nieprawidłowości w realizacji programów finansowanych ze środków UE”. Zapewniłoby to jednoznaczną właściwość sądów administracyjnych, uniknięcie sporów kompetencyjnych oraz zgodność z konstytucyjnym prawem do sądu.

W przypadku braku możliwości wprowadzenia w/w schematu, Konwent Marszałków Województw RP proponuje wprowadzenie alternatywnego modelu:

- w przypadku projektów własnych województwa, funkcję właściwą do wydania decyzji o zwrocie przejmuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego,
- IZ pozostałaby wyłączona z kompetencji do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie projektów własnych,
- wydawana jest formalna decyzja administracyjna podlegająca zaskarżeniu.

Rozwiązanie to eliminuje problem „decydowania we własnej sprawie”, przeciwdziała możliwości wystąpienia konfliktu interesów, zapewnia pełną kontrolę sądową oraz odpowiada zasadzie bezstronności. Zmiana ta wymagałaby również doprecyzowania art. 207 ustawy o finansach publicznych, gdzie należałoby jednoznacznie wskazać, że w przypadku braku możliwości wydania decyzji z powodu tożsamości podmiotowej, właściwy organ nadrzędny przejmuje kompetencję do wydania decyzji administracyjnej, a w przypadku braku takiego organu w sprawach dotyczących projektów własnych samorządu województwa decyzja wydawana jest przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Konwent Marszałków Województw RP wskazuje, iż wprowadzenie powyższych rozwiązań:

- zapewni zgodność z Konstytucją RP,
- zapewni zgodność z Kartą praw podstawowych UE,
- wzmocni kontrolę finansów publicznych,
- wzmocni bezpieczeństwo finansowe programów regionalnych,
- wzmocni bezpieczeństwo finansowe budżetów województw,
- ograniczy ryzyko korekt systemowych nakładanych przez KE,

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

- ujednolici sytuację wszystkich beneficjentów.

Obecny model, w którym Województwo jako IZ i beneficjent nie ma możliwości sądowej weryfikacji ustaleń audytowych, prowadzi do nierówności wobec innych beneficjentów, ogranicza prawa do sądu oraz utrwała schemat, w którym brak jest efektywnego środka odwoławczego. Wprowadzenie ustawowej możliwości zaskarżenia ustaleń IA w projektach własnych województwa stanowi rozwiązanie zgodne z Konstytucją RP, prawem UE oraz zasadami należytego zarządzania finansami publicznymi.

**Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP**

Szymon Ogłaza

Stanowisko kieruje się do:

- 1) Pani Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej
- 2) Pana Andrzeja Domańskiego, Ministra Finansów
- 3) Pana Marcina Łobody, Sekretarza Stanu, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

STANOWISKO NR 5

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 31 marca 2026 roku

w sprawie uwzględnienia województw w podziale rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego

Konwent Marszałków Województw RP wnosi o uwzględnienie samorządów województw w podziale rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, oraz dokonanie odpowiedniej korekty mechanizmu proponowanego podziału poprzez wyodrębnienie adekwatnej puli środków dla tego szczebla samorządu.

Zarząd Związku Województw RP w dniu 9 marca 2026 r. przedstawił stanowisko w sprawie podziału rezerwy z art. 34 ww. ustawy, oparte na analizie rzeczywistej skali ubytku dochodów w 2026 r. względem 2025 r., obejmującej łącznie dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz subwencji ogólnej. Ubytek dochodów w przypadku 14 województw wynosi 681,4 mln zł.

W toku uzgodnień stanowiska reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego propozycja uwzględnienia województw, w których odnotowano spadek dochodów, została odrzucona przez przedstawicieli organizacji reprezentujących pozostałe szczeble samorządu terytorialnego, przy jednoczesnym powołaniu się na zasadę solidarności.

Konwent Marszałków Województw RP stanowczo sprzeciwia się takiemu podejściu, uznając je za nieuzasadnione, systemowo wadliwe oraz sprzeczne zarówno z konstrukcją ustawowego mechanizmu rezerwy, jak i podstawowymi zasadami ustrojowymi finansów publicznych.

Wykluczenie województw z podziału rezerwy stanowi arbitralne ograniczenie dostępu do instrumentu ustawowo przeznaczonego dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Działanie to prowadzi do faktycznego zróżnicowania sytuacji finansowej JST w sposób niemający oparcia ani w przepisach prawa, ani w obiektywnych danych dochodowych.

Odwoływanie się w tym kontekście do zasady solidarności stanowi jej instrumentalne wykorzystanie. Zasada ta nie może być interpretowana jako podstawa do wykluczania określonej kategorii jednostek samorządu terytorialnego z mechanizmów wyrównawczych,

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

---

lecz powinna służyć ograniczeniu nierówności dochodowych w sposób uwzględniający rzeczywistą sytuację wszystkich JST.

Argumentacja, jakoby samorządy województw dysponowały nadmiernymi środkami finansowymi, nie znajduje potwierdzenia w aktualnych danych i pozostaje sprzeczna z wynikami kalkulacji dochodów przyjętymi przez Ministerstwo Finansów.

Samorządy województw realizują zadania o wysokiej kosztochłonności i znaczeniu systemowym, w szczególności:

- finansują regionalny transport kolejowy oraz wspierają funkcjonowanie publicznego transportu autobusowego,
- realizują inwestycje w infrastrukturę drogową o znaczeniu ponadlokalnym,
- prowadzą i rozwijają podmioty lecznicze o znaczeniu regionalnym.

Ograniczenie możliwości finansowych województw w tych obszarach prowadzi bezpośrednio do destabilizacji systemów usług publicznych o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym.

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera sytuacja w ochronie zdrowia. Brak współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli, będącymi podmiotami tworzącymi dla zakładów opieki zdrowotnej, bezpośrednio ogranicza zdolność systemu do reagowania na pogłębiający się kryzys. Dalsza fragmentacja finansowania, w tym wykluczenie województw z mechanizmów wyrównawczych, będzie prowadzić do jego pogłębienia.

Wykluczenie województw z podziału rezerwy stanowi działanie sprzeczne z zasadą adekwatności środków do zakresu realizowanych zadań, wynikającą z art. 167 Konstytucji RP, a także z zasadą równego traktowania jednostek samorządu terytorialnego. W konsekwencji prowadzi ono do systemowego osłabienia zdolności realizacji zadań publicznych na poziomie regionalnym.

Ograniczenie udziału województw w podziale rezerwy osłabia również mechanizmy współpracy pomiędzy szczeblami samorządu, które są niezbędne do realizacji polityk publicznych o charakterze ponadlokalnym. W praktyce oznacza to zmniejszenie skali wsparcia kierowanego przez województwa do gmin i powiatów, a tym samym pośrednie osłabienie realizacji zadań na poziomie lokalnym.

Należy jednocześnie podkreślić, że samorządy województw, jako instytucje zarządzające regionalnymi programami operacyjnymi, w praktyce realizowały zasadę solidarności poprzez kierowanie środków unijnych z uwzględnieniem terytorialności oraz potrzeb gmin i powiatów. Tym bardziej nieuzasadnione jest obecne odwoływanie się do tej zasady w celu wykluczenia województw z podziału rezerwy.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

Konwent Marszałków Województw RP stoi na stanowisku, że brak uzgodnienia sposobu podziału rezerwy z art. 34 ww. ustawy przez wszystkich reprezentantów organizacji samorządowych wchodzących w skład Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego skutkuje brakiem stanowiska w tej materii.

Konwent Marszałków Województw RP oczekuje uwzględnienia województw w podziale rezerwy na 2026 rok w sposób odpowiadający rzeczywistej skali ubytku dochodów oraz zapewniający zachowanie równowagi i spójności systemu finansów samorządowych.

Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP

Szymon Ogłaza

Stanowisko otrzymują:

1. Pan Donald Tusk – Prezes Rady Ministrów
2. Pan Andrzej Domański - Minister Finansów i Gospodarki
3. Pan Marcin Kierwiński – Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego
4. Pan Mieczysław Kieca - Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego
5. Strona Samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

Warszawa, 13 kwietnia 2026 r.

L.dz. ZW/0714/36/26

Pani Magdalena Stodola
Sekretarz Województwa Opolskiego

Szanowna Pani Sekretarz,

W odpowiedzi na pismo z dnia 08 kwietnia 2026, nr pisma DOA-ORG.0003.3.2026.AA w sprawie informacji na temat prac powołanego przez Związek Województw RP Zespołu ds. przeglądu ustawy o samorządzie województwa uprzejmie informuję, że w ramach prac zespołu Związek Województw RP zebrał z wszystkich 16 samorządów województw postulaty dotyczące zmian w ustawie o samorządzie województwa. Zebrano około 200 propozycji zmian, w tym część powtarzających się. Propozycje te zostały uporządkowane i stanowią podstawę do dalszych analiz i prac.

Obecnie toczą się prace robocze nad zgłoszonymi propozycjami, których celem jest przygotowanie merytorycznej podstawy do opracowania projektu zmian legislacyjnych. W ramach prac zespołu ds. przeglądu ustawy o samorządzie województwa Związek Województw RP zorganizował dotychczas 4 spotkania z udziałem przedstawicieli samorządów województw, na których odbyła się dyskusja nad zgłoszonymi postulatami. Do części propozycji zmian określono robocze rekomendacje co do ich wprowadzenia. Zespół nie przewiduje odrębnego, formalnego zatwierdzenia rekomendacji. Zespół nie przyjmował również formalnych stanowisk. Wypracowane dotychczas wnioski stanowią materiał wewnętrzny, wykorzystywany do dalszych analiz.

Po zakończeniu etapu roboczego, Związek Województw RP planuje przystąpienie do przygotowania projektu zmian ustawy. Po przygotowaniu projektu planuje się poddanie pod konsultacje z samorządami województw przygotowanych zmian legislacyjnych.

Podpisane elektronicznie przez Rafał Cieślik
Z poważaniem,
Rafał Cieślik

(Certyfikat kwalifikowany) w dniu 2026-04-13.

Dyrektor Biura
Związku Województw
Rzeczypospolitej Polskiej